

ЗАТВЕРДЖУЮ

Генеральний директор

ТОВ «Видавництво «Світич»

О. О. Андрусич

“04” червня 2021 р.

**Програма підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників
закладів загальної середньої освіти¹**

Назва курсу: Як навчати української мови та читання у 2–4 класах ефективно та захоплюю.

Розробник: ТОВ «Видавництво «Світич».

Цільова аудиторія: вчителі початкових класів, української мови та літератури; заступники директорів та голів методоб'єднань із початкової освіти; слухачі курсів підвищення кваліфікації; студенти педагогічних спеціальностей закладів вищої освіти.

Обсяг: 30 годин / 1 кредит ЄКТС.

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна.

Мета: навчити педагогів основних принципів реалізації завдань мовно-літературної освітньої галузі на засадах Новій українській школі; ознайомити із дієвими прийомами, які допоможуть забезпечити високий рівень компетентностей учнів, а також мотивації дітей до навчання; допомогти вчителям ефективно спланувати роботу на рік за підручниками «Українська мова та читання» для 2–4 класів Ганни Остапенко, адаптувати завдання з усіх змістових ліній до рівня учнів класу.

Напрямок: розвиток професійних компетентностей: знання навчального предмета, фахових методик, технологій; забезпечення і підтримка навчання.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

- **професійно-педагогічна компетентність** — обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з педагогіки, психології щодо сприяння цілісному індивідуально-особистісному становленню дітей молодшого шкільного віку; здатність до продуктивної професійної діяльності на основі розвиненої педагогічної рефлексії;
- **мовно-комунікативна компетентність** — володіння системними знаннями про норми і типи педагогічного спілкування, вміння їх застосовувати; розвиненість культури професійного спілкування; здатність досягати педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії;

¹ Програму укладено відповідно до ст. 59 Закону України «Про освіту» та Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженому постановою КМУ від 21 серпня 2019 року № 800 (зі змінами і доповненнями, внесеними постановою КМУ від 27 грудня 2019 року № 1133).

- **психологічно-фасилітативна компетентність** — усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров'я дитини; здатність сприяти творчому становленню молодших школярів та їхній індивідуалізації.
- **предметна компетентність (мовно-літературна галузь)** — здатність до використання предметних знань в освітньому процесі; здатність до добору й застосування доцільних форм, методів, технологій та засобів навчання; здатність до інтеграції предметних знань з інших освітніх галузей.
- **психологічна компетентність** — здатність розпізнавати і враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості учнів; здатність використовувати стратегії роботи, які сприяють розвитку позитивної самооцінки дітей, розвитку їх «я»-ідентичності; здатність до формування мотивації та організації пізнавальної діяльності учнів; здатність до формування спільноти учнів, у якій кожна дитина відчуває себе її частиною.
- **прогностична компетентність** — здатність до прогнозування результатів освітнього процесу.
- **організаційна компетентність** — здатність до організації процесу навчання, виховання та розвитку учнів; здатність до організації різних форм навчальної і пізнавальної діяльності учнів.
- **оцінювальна компетентність** — здатність до здійснення оцінювання результатів навчання учнів.

Очікувані результати навчання:

Учитель / учителька:

- розуміє особливості реалізації змістових ліній мовно-літературної освітньої галузі у 4 класі;
- вміє організувати дослідження мовних явищ на уроках української мови та читання;
- володіє дієвими прийомами розвитку мотивації учнів до читання;
- вміє організувати самостійне редагування учнями власних творів для формування в них правописних навичок.

Документ, що видається за результатами навчання: свідоцтво про підвищення кваліфікації.

Зміст програми курсу

Форма роботи, обсяг	Зміст модуля
МОДУЛЬ 1. Особливості викладання курсу «Українська мова та читання» у 2 класі за підручником Ганни Остапенко Обсяг (кількість годин): 4 (лекція — 2, самостійна робота — 2).	● Ознайомлення з програмою модуля (презентація, короткий коментар). Формування очікувань учасників (анкетування). ● Представлення структурних елементів кожної теми: вступне групове обговорення, читання та обговорення літературних текстів, мовні дослідження та практика, творчі роботи, театралізація, діагностична робота. ● Важливість завдань змістової лінії «Взаємодіємо усно» та особливості організації ефективної роботи. ● Розвиток уміння усно висловлюватися за допомогою групових вправ. ● Реалізація змістової лінії «Взаємодіємо письмово» у різних типах завдань. ● Ведення довготривалої проектної діяльності для розвитку літературної творчості в рубриці «Моя книжка». ● Робота в класі та вдома зі змістової лінії «Читаємо». ● Формування індивідуальних читацьких вподобань, вміння самостійно обирати літературу для читання за допомогою

	класної бібліотеки. • Новітній підхід до ознайомлення з мовними явищами: змістова лінія «Досліджуємо мовлення». • Варіанти опрацювання змістової лінії «Досліджуємо медіа» в залежності від рівня забезпечення класу ІКТ. • Важливість змістової лінії «Театралізуємо» для розвитку особистості. • Реалізація індивідуалізованого підходу до розвитку творчих здібностей у рубриці «Наш театр». • Вихідне діагностування у тестовій формі. Виконання слухачами вебінару творчої роботи: створення календарно-тематичного планування на 1 семестр.
МОДУЛЬ 2. Особливості викладання курсу «Українська мова та читання» у 3 класі за підручником Ганни Остапенко Обсяг (кількість годин): 4 (лекція — 2, самостійна робота — 2).	• Ознайомлення з програмою модуля (презентація, короткий коментар). Формування очікувань учасників (анкетування). • Представлення структурних елементів кожної теми: вступне групове обговорення, читання та обговорення літературних текстів, мовні дослідження та практика, творчі роботи, театралізація, діагностична робота. • Важливість завдань змістової лінії «Взаємодіємо усно» та особливості організації ефективної роботи. • Розвиток умінь усно висловлюватися за допомогою групових вправ. • Реалізація змістової лінії «Взаємодіємо письмово» у різних типах завдань. • Ведення довготривалої проєктної діяльності для розвитку літературної творчості в рубриці «Моя книжка». • Робота в класі та вдома зі змістової лінії «Читаємо». • Формування індивідуальних читацьких вподобань, вміння самостійно обирати літературу для читання за допомогою класної бібліотеки. • Новітній підхід до ознайомлення з мовними явищами: змістова лінія «Досліджуємо мовлення». • Варіанти опрацювання змістової лінії «Досліджуємо медіа» в залежності від рівня забезпечення класу ІКТ. • Важливість змістової лінії «Театралізуємо» для розвитку особистості. • Реалізація індивідуалізованого підходу до розвитку творчих здібностей у рубриці «Наш театр». • Вихідне діагностування у тестовій формі. Виконання слухачами вебінару творчої роботи: створення календарно-тематичного планування на 1 семестр.
МОДУЛЬ 3. Особливості викладання курсу «Українська мова та читання» у 4 класі за підручником Ганни Остапенко	• Ознайомлення з програмою модуля (презентація, короткий коментар). Формування очікувань учасників (анкетування). • Представлення структурних елементів кожної теми: вступне групове обговорення, читання та обговорення літературних текстів, мовні дослідження та практика, творчі роботи, театралізація, діагностична робота.

Обсяг (кількість годин): 4 (лекція — 2, самостійна робота — 2).	● Важливість завдань змістової лінії «Взаємодіємо усно» та особливості організації ефективної роботи. ● Реалізація змістової лінії «Взаємодіємо письмово» у різних типах завдань. ● Розвиток вміння письмово висловлюватися в рубриці «Мої твори». ● Робота в класі та вдома зі змістової лінії «Читаємо». ● Формування індивідуальних читацьких вподобань, розвиток вміння самостійно обирати літературу для читання у рубриці «Читаріум». ● Новітній підхід до ознайомлення з мовними явищами: змістова лінія «Досліджуємо мовлення». ● Варіанти опрацювання змістової лінії «Досліджуємо медіа» в залежності від рівня забезпечення класу ІКТ. ● Важливість змістової лінії «Театралізуємо» для розвитку особистості. ● Реалізація індивідуалізованого підходу до розвитку творчих здібностей у формі театральних імпровізацій та інсценувань ситуацій із власного життя. ● Вихідне діагностування у тестовій формі. ● Виконання слухачами вебінару творчої роботи: створення календарно-тематичного планування на 1 семестр.
МОДУЛЬ 4. Досліджуємо мовні явища Обсяг (кількість годин): 3 (лекція — 2, самостійна робота — 1).	● Ознайомлення з програмою модуля (презентація, короткий коментар). Формування очікувань учасників (анкетування). ● Обговорення дослідницької діяльності на уроках української мови як мотиваційного фактору. ● Формулювання пошукових завдань. ● Прийоми ведення пошукової діяльності учнів. ● Робота з термінами та правилами. ● Створення інфографіки та пам'яток. ● Виконання слухачами вебінару творчої роботи: написання фрагменту інтегрованого уроку курсу «Українська мова та читання».
МОДУЛЬ 5. Читаємо із задоволенням Обсяг (кількість годин): 3 (лекція — 2, самостійна робота — 1).	● Ознайомлення з програмою модуля (презентація, короткий коментар). Формування очікувань учасників (анкетування). ● Обговорення особливостей формування культури читання в учнів початкових класів. ● Літературні твори, запропоновані для читання у початковій школі. ● Розширення кола читання за межі підручника. ● Мотиваційні форми роботи з текстами. ● Виконання слухачами вебінару творчої роботи: створення списку літератури для читання учнями влітку.

МОДУЛЬ 6. Пишемо без помилок Обсяг (кількість годин): 3 (лекція — 2, самостійна робота — 1).	● Ознайомлення з програмою модуля (презентація, короткий коментар). Формування очікувань учасників (анкетування). ● Представлення основних прийомів формування грамотності учнів початкових класів. – Формування вміння перевіряти власні письмові роботи та знаходити помилки. – Формування вміння редагувати текст. – Створення алгоритмів та пам'яток для учнів. ● Виконання слухачами вебінару творчої роботи: створення пам'ятки про перевірку та редагування текстів для учнів.
Підсумкова робота Обсяг (кількість годин): 3 (підсумковий контроль — 2, самостійна робота — 1).	● Вихідне діагностування шляхом тестування. ● Виконання слухачами вебінару творчої роботи: написання есе «Як я роблю уроки української мови та читання захопливими та ефективними».
Усього: 16 годин.	

Автори програми

Ганна Остапенко, вчителька-методистка школи «Соняшник», авторка (співавторка) підручників НУШ («Українська мова та читання», «Я досліджую світ», «Мистецтво»), головна редакторка журналу «Джміль», експертка проекту «Навчання суспільної доброчесності в українській початковій освіті», тьюторка.

Олексій Андрусич, відмінник освіти, головний редактор видавництва «Світич», автор підручників НУШ («Інформатика»).